

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING OOST EN WEST

OPGERICHT DOOR KOLONEL G.E.V. VAN ZUYLEN,
21 MAART 1900.

"HET KOLONIAAL BELANG IS EEN
ALGEMEEN NEDERLANDSCH BELANG."

Abonnementsprijs per jaar:			Prijs der Advertentiën:	
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling	f 2.50		Per regel	f 0.15
Voor Oost-Indië en het Buitenland	" 4.—		Bij plaatsing van 500 regels	" 0.12 1/2
Afzonderlijke nummers	" 0.05		" " " 1000 "	" 0.10

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
 Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Schoolversiering. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Feuilleton. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officiële Berichten.

Het Hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zodoende en ook door het verlenen van onderlinge hulp, warme belangstelling en liefde te kweken tusschen Nederland hier en ginds.

Het lidmaatschap bedraagt als minimum f2.— 'sjaars (voor Indië en het buitenland minstens f2.50). *)
 Zij die f5.— of meer contribueeren of een gift in één schenken van f100.—, zijn donateur(trice).

Aan alle donateurs en leden wordt kosteloos en franco het Koloniaal Weekblad toegezonden.

*) Zie inteken-biljet op de achterzijde van den Omslag. Verzoeken dit ingevuld te zenden aan het adres van den Secretaris van het Hoofdbestuur E. van Assen, Heulstraat 17, Den Haag.

Schoolversiering.

In Het Koloniaal Weekblad van 19 Mei j.l. schreef het Dagelijksch Bestuur van „Oost en West” naar aanleiding van het verslag der door de Vereeniging van Leeraren en Leeraren in Ned.-Indië benoemde commissie, betreffende de wijze waarop de ontwikkeling der ethische gave bij de jeugd zou kunnen worden bevorderd en samenwerking ten deze tusschen Indië en Nederland zou zijn te verkrijgen, onder meer:

„Het ligt zeker op den weg van „Oost en West” om ook op dit gebied Indië en Nederland tot elkander te brengen, en gaarne verlenen wij dan ook onze medewerking, in de eerste plaats door bekendheid te geven aan het bestaan der commissie voor schoolversiering in Indië en aan haar streven. Om overigens te kunnen beoordeelen, hoe het verder in deze zaak met vrucht werkzaam kan zijn, beveelt het Dagelijksch Bestuur van „Oost en West” zich aan bij allen, personen en vereenigingen, die op dat gebied reeds werkzaam zijn of in het onderwerp bijzonder belang stellen, om mededeeling van hetgeen door hen ten deze wordt verricht of nagestreefd en op welke wijze aan den wensch uit Indië ware gehoor te geven.”

Nu ontving het hoofdbestuur van „Oost en West” van de Ned. Vereeniging „Schoonheid in opvoeding en onderwijs” het navolgende schrijven:

's-Gravenhage, 25 Juni 1910.

Naar aanleiding van het ons ter beoordeeling gezonden artikel „Schoolversiering” en uwe bedoeling waardeerende om op het gebied der Aesthetische opvoeding Indië en Nederland tot elkaar te brengen, hebben wij de eer het volgende onder uwe aandacht te brengen.

In 1904 werd te 's-Gravenhage opgericht de „Nederlandsche Vereeniging tot Bevordering van het Schoonheidsbeginsel in het Onderwijs” — in 1909, tengevolge van de uitbreiding harer werkzaamheden, herdoopt in: „Nederlandsche Vereeniging Schoonheid in Opvoeding en Onderwijs”.

Het doel der Vereeniging is de Schoonheid te bevorderen in de gansche opvoeding en in alle onderwijs.

De Vereeniging heeft dit doel nagestreefd, o. a.: door het uitgeven van haar orgaan „Schoonheid en Opvoeding” en van hare serie geschriften, waarin doel en middelen om tot dat doel te geraken duidelijk zijn omschreven, en waarin buitendien studiemateriaal wordt gegeven in verband met Scholenbouw en met verschillende vakken van onderwijs, zooals teekenen, muziek, kunstgeschiedenis, gymnastiek, taal enz.;

door in alle onderwijs en opvoeding aan te dringen op een harmonische ontwikkeling van lichaam, gemoed en verstand;

door het organiseren van tentoonstellingen, zooals de Tentoonstelling „Opvoeding van het Kind” in 1908 te 's-Gravenhage gehouden; de Tentoonstelling voor hand- en weefkunst in 1909 door de afd. Assen georganiseerd, en andere tentoonstellingen, o. a. van teekenaarwerk, handwerken, sloyd, platen, kleeding enz.;

door het vormen van een bibliotheek, het doen circuleeren onder hare leden van eene portefeuille met boek- en plaatwerken, en het uitleenen van platen en boeken enz.;

door het geven van voordrachten en het houden van cursussen;

door het zenden van adressen aan de overheid van Staat en Gemeente;

door het beoordeelen van leermiddelen, literatuur, platen, speelgoed, schoolgebouwen enz. in verband met ons streven;

door het samenwerken met andere vereenigingen, zooals o. m. voor de Tentoonstelling „Opvoeding van het Kind”, waartoe door onze Vereeniging het initiatief werd genomen, waaraan 23 vereenigingen hebben medegewerkt en waaruit de „Bond ter Behartiging van de belangen van het Kind” is voortgekomen; voor het adres in 1907 aan 40 gemeenten van ons land verzonden om aan te dringen op verbetering van het Zangonderwijs. Hiertoe hebben 7 vereenigingen samengewerkt.

En zoo voorts.

Na het hier genoemde spreekt het vanzelf, dat het plan voor Schoolversiering onze sympathie heeft, en dat wij het gaarne steunen.

Immers het vormt een onderdeel van het plan onzer vereeniging.

Doeh het is vooral in verband met het laatstgenoemde punt, dat wij niet willen nalaten onze sympathie te betuigen met het streven van 't Dagelijksch

Bestuur van „Oost en West”, aan het slot van het artikel over Schoolversiering kenbaar gemaakt.

Wij zijn gaarne bereid samen te werken voor deze zaak en hebben reeds in 1909 een voorstel ingediend aan het Hoofdbestuur der Ver. v. L. b/h M. O., ten einde samenwerking te verkrijgen met de Commissie voor Schoolwandversiering, ingesteld door deze Vereeniging.

Hierop werd in het „Weekblad voor Gymnasiaal en M. Onderwijs” van 10 Februari 1910 door een lid van ons Hoofdbestuur de aandacht gevestigd, omdat de Commissie voornoemd, ofschoon zij verklaard had nader op ons voorstel terug te komen, hieraan geen gevolg had gegeven.

Ook thans heeft het Bestuur nog niets naders vernomen.

Wij blijven echter — het zij hier herhaald — in het belang der zaak bereid tot samenwerking.

Ook voor Ned.-Indië zou dit mogelijk zijn, omdat daar leden onzer Vereeniging gevestigd zijn.

Wij zouden het ten zeerste op prijs stellen, indien u dit schrijven in uw geacht orgaan zoudt willen afdrukken, en zeggen u hierbij bij voorbaat onzen dank.

Met de meeste hoogachting,

Namens het Hoofdbestuur:

(w.g.) A. G. Dyserinc, Secretaris,
Den Haag, Bilderdijkstraat 78.

*) Uitg. N. V. Uitgeversmaatschappij „Ontwikkeling”. Den Haag, de Ruyterstraat 37.

Uit de O.-I. Mail.

De cholera-toestanden worden nog niet veel beter. Ook in de Vorstenlanden vertoonde zich de ziekte, volgens de laatste mailberichten.

Bandjir in Rembang. De resident van Rembang seinde den 21en Mei j.l., dat in den vroegen morgen van den 22sten t.v. door een bandjir vele verwoestingen zijn aangericht.

In het district Soelang 131 huizen ingestort en weggespoeld, 3 personen omgekomen en 3 stuks groot vee verdrongen, terwijl 8 groote houten bruggen weggeslagen en 2 groote ijzeren bruggen ontzet zijn.

In het district Waroe zijn 192 huizen ingestort en weggespoeld, 4 groote bruggen vernield, waaronder de ijzeren brug op steenen landhoofden te Karanggeneng in den grooten postweg, en groote hoeveelheden padi. De oogst was juist binnen.

Voorts zijn ook weggespoeld klein vee, huisraad en kippen. De schade is groot.

De Gouvernements Rubbercultuur. Het artikel De Gouvernements Rubbercultuur in De Java bode van den 20en Mei, blijkt effect gesorteerd te hebben, meldt dat blad. De directeur van den landbouw heeft onmiddellijk den houtvester H. J. van Hasselt van Bandjeng naar Buitenzorg ontboden, hem benoemd tot chef van de gouvernements rubbercultuur, met

last ten spoedigste tot een uniforme en intensieve exploitatie over te gaan. De benoeming en lastgeving hadden den 23en dezer plaats. Een lofwaardige snelheid, merkt de redactie op.

Hoofdinspect. Boschwezen. Tot hoofdinspecteur van het Boschwezen is benoemd de inspecteur bij dien dienst A. Th. L. Salverda.

Mr. Nederburgh. — Uit Buitenzorg wordt ons geschild, dat aan Mr. Nederburgh, directeur van justitie, op zijn verzoek, met ingang van 3 September, eervol ontslag uit 's lands dienst is verleend.

Hervorming der politierechtspraak. Aan het conflict tusschen de Regeering en den directeur van justitie dat aan laatstgenoemde aanleiding heeft gegeven om heen te gaan, zullen wij geen lange aandacht besteden, zegt de *Java Bode*.

De Regeering meende het te kunnen stellen buiten het advies van dien departementschef, deze voelde zich daardoor miskend, gegriefd, vroeg opheldering, bekwam niet de gewilde genoegdoening en oordeelde dat hij zijn ambt niet verder kon blijven vervullen.

Met de aanvraag om ontslag nam de Regeering genoegen, zonder harerzijds eenige poging aan te wenden om Mr. Nederburgh op zijn besluit te doen terugkomen.

Het zijn voorstellen tot hervorming der politierechtspraak, welke aldus, buiten het departement van Justitie om, aan het opperbestuur zijn aangeboden.

De Indische Regeering zou het risico loopen, dat de Minister van Koloniën, omdat er aan ontbreekt het gevoelen van den Directeur van Justitie, die voorstellen terugzond, ware het niet, dat in het dossier, bevattende de ontworpen reorganisatie der politie reeds een vorig jaar in Nederland ontvangen zich ook bevinden de adviezen van dien departementschef.

Die ontworpen reorganisatie omvat ook een wijziging der politierechtspraak, zooals Mr. Boekhoudt zich die gedacht had en in vorm gegoten heeft, zoodat het departement van Koloniën de beschikking heeft over de adviezen van allen hier te lande, die geroepen zijn in dergelijke materie van voorlichting te dienen.

Het schijnt, dat de Gouverneur-Generaal niet gewild heeft een langdurige vóórbehandeling der beide doelde voorstellen. Dit valt af te leiden uit de nog al ongewone snelle behandeling dezer zaak.

De Regeering moet wel innig overtuigd wezen van de groote noodzakelijkheid van hervorming der rechtspraak ter rolle, om zóóveel spoed te betrachten bij de indiening van de daartoe strekkende voorstellen en zoo zal zeker bij het opperbestuur ook zijn aangedrongen om deze partiële herziening der politie-reorganisatie te doen voorafgaan aan de herziening, thans bij het Departement van Koloniën in studie.

Zou deze voortvarendheid verband houden met de dagelijks groeiende vestiging van vreemdelingen, en de Regeering, bedacht op voorkoming van conflicten, het zeker niet onbelangrijkste deel der rechtspraak willen zien geregeld op beteren grondslag? vraagt het blad.

Maar dan staat ook vast, dat, naar hare meening, de politierechtspraak in haar tegenwoordigen vorm ondeudelijk is. Te oordeelen naar den hoofdzakelijken inhoud der voorstellen tot reorganisatie, is in de oogen der Regeering veroordeeld:

1. dat die rechtspraak wordt uitgeoefend door niet gegradeerde rechters;

2. dat voor een veroordeeling ter rolle niet wordt gevorderd wettig en overtuigend bewijs, dat de ten laste gelegde feiten zijn gepleegd.

De voorstellen der Regeering beoogen nog ontlasting van de rechtbanken, voor welke Europeanen en wie van de bevolking met hen zijn gelijkgesteld, terechtstaan wegens overtredingen. Uitsluiting der bevoegdheid van den politierechter, door hem ook te laten oordeelen over die delicten, gepleegd door genoemde categorieën van ingezetenen. Een vorm van unificatie, waartegen geen gegronde bezwaren kunnen bestaan.

WEST-INDIË.

SURINAME.

Nog steeds hebben de Surinaamsche bladen het over de verijdelde plannen van den avonturier Killinger. Het is gelukkig, dat men bijtijds de plannen van dit heerschap heeft ontdekt, daar toch steeds, hoewel er waarschijnlijk niets van zou terecht gekomen zijn, een opstootje, als door hem beoogd, heel wat stoornis in den geregelde gang van zaken zou hebben gebracht.

Velen hebben er een zwaar hoofd in, dat nu eenmaal in dat door tal van rassen, w. o. zeer vele

vreemdelingen, bevolkte land, dat Suriname heet van eene omwenteling is gewaagd, zulks tot navolging zal wekken.

Wij gelooven niet, dat, indien deze zaak behoorlijk wordt aangepakt, en de avonturier Killinger voor zijn optreden naar behooren gestraft wordt, andere avonturiers zullen trachten het beter te leveren dan hij.

We hebben wel in de West-Indische bladen een pleit aangetroffen, waarin gepoogd wordt de handeling van dien man voor te stellen als van een ontoerekenbare, het gewone pleit van door sentimentaliiteit besmette lieden.

Het recht moet hier naar onze meening zijn loop hebben en streng behoort het misdadig gedoe te worden gestraft van iemand, die de rust in onze kolonie ter bereiking van zijne, nog niet geheel bekende plannen, op ruwe wijze verstoren.

Maar overigens meenen we, dat bij een krachtig bestuur zeker niet past eenig blijk van wantrouwen in vreemde elementen, die tot nu toe, hetzij in gouvèrnementsdienst, hetzij in verschillende takken van nijverheid blijk gegeven hebben nuttig werkzaam geweest te zijn voor den groei onzer kolonie.

Geen sentimentaliteit, waar het geldt misdadige woelingen tegen te gaan, maar ook geen overdreven angst of zorg.

De vreemde militairen in Suriname hebben het noodig geacht, evenals de gezeten Britsch-Indiërs te getuigen van hunne trouw aan het bestuur. Wij mogen dat apprecieeren, waar we overigens niet anders hadden verwacht, als teeken van afhankelijkheid, we mogen nimmer in de handelingen van een avonturier een grond voor verdachtmakingen vinden voor zooveel, die daartoe immers geen aanleiding gaven?

Intusschen kan het geen kwaad, inzien, zooals nu geschiedde, de weerbaarheidsvereniging te Paramaribo zich weder tot nieuw leven opmaakt. Een weerbaar volk is er ook een, dat de rust, binnen zijne grenzen, weet te verzekeren.

WAT DE INLANDER ZEGT.

De heerendienstplichtigheid op het eiland Bali. — In de „*Pemberita Batawi*” van 12 April 1910 no. 80 vestigt Nitisare de aandacht op den ongelijkmatigen druk, welke op de heerendienstplichtigen van het eiland Bali rust.

De schrijver verdeelt de heerendienstplichtigen (= pengajah) op Bali in de navolgende soorten:

- 1e. de groote menigte, die tot de laagste kaste behoort en de gewone heerendiensten, als arbeid aan de wegen, bruggen, enz., heeft te verrichten;
- 2e. den middenstand (= orang madià, die belast is met:
  - a. den dienst in de woningen der inlandsche hoofden;
  - b. het bezorgen van dienstbrieven;
- 3e. de lieden sub I en II, die den wachtdienst bij de bestuurswoningen hebben te verrichten;
- 4e. de lieden, die bepaaldelijk zijn aangewezen voor het slaan van de gamelan en voor het dansen bij bepaalde feestelijkheden als den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin, of bij gelegenheid van een vergadering van inlandsche hoofden, enz.;
- 5e. de lieden, die door gunst of hulp van de hoofden vrij gesteld zijn, maar bij zekere plechtigheden voor de hoofden varkens moeten slachten.

Met het verleen van vrijstellingen zijn de Balische hoofden mild, zonder te bedenken, dat de arbeid van de andere dienstplichtigen daardoor aanzienlijk wordt verzwaaard en verliezen jaarbij uit het oog dat de last van de heerendienstplichtigheid zooveel mogelijk gelijkelijk op allen moet drukken en dat de een niet boven den ander bevoordeeld mag worden.

Want de arbeid aan den openbaren weg van de lieden sub I, bestaande, onder meer, in het halen van grint en zand uit de ravijnen, is zwaar en komt in geen vergelijking met de diensten die de andere categorieën hebben te vervullen.

Schrijver is van meening, dat alleen de kaste der Brahmanen, de *Ksatria's*, behoudens enkele uitzonderingen, vrijgesteld mogen zijn van de heerendienstplichtigheid en dat de *Aria's*, behoudens enkele uitzonderingen, dezelfde diensten moeten verrichten als de gewone dienstplichtigen.

Zooals de tegenwoordige toestand op Bali is, drukt daar een wedijver in het opmaken van geslachtslijsten, voor welke samenstelling men zich groote geldelijke offers getroost en zelfs de rijstvelden verpand en verkoopt.

Het doel dat men daarmee beoogt, is het verkrijgen van vrijstelling van heerendienst, hetgeen, behalve dit voordeel, nog een meerder betoon van eerbied door de andere standen medebrengt.

OPVOEDING.

Een predikant van vrijzinnige richting in een stad met Gymnasium, R. H. B. met 5-jarigen cursus, en voorbereidende scholen, is genegen de zorg voor kinderen, wier ouders in Indië zijn, geheel op zich te nemen. — Aanbevolen door ds. A. S. Carpentier Alting. — Brieven aan de Administratie van dit Blad onder het motto: „Opvoeding”.

The Berlitz School,

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.

Noordeinde 58a. - Telef. 2234.

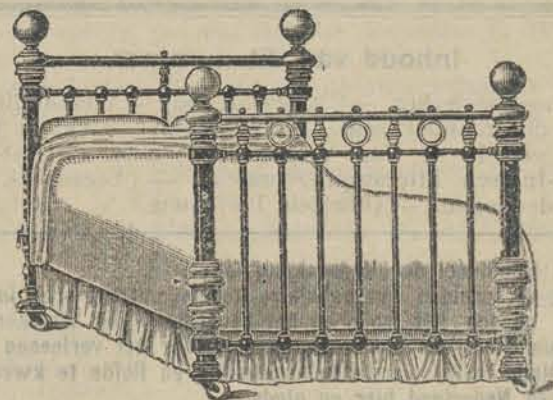
TALEN Duitsch - Engelsch - Fransch, Italiaansch - Spaansch - Russisch - Hollandsch, enz. enz.

door leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak, vrij van dialect, bezitten. Conversatie - Vertalingen - Literatuur.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE PRINSESTRAAT.

TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

VACANT

HEINEKEN'S

Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en
ROLLUIKENFABRIEK. :-

Fabriek v. Geschilderde GORDIJNEN

in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus” Stofzuig machine.

:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-:

□ 'S-GRAVENHAGE. □

:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:

TELEFOON 2478.

op de nuttelooze wijze voorbij laten gaan, zooals nu zoo dikwijls plaats heeft.

Waarom zou men trouwens tot den dag van morgen uitstellen, hetgeen heden kan worden afgedaan?

De Bataviaasche Chineezers maken zich z. i. in het geheel niet moeielijk over den vooruitgang van den Chineesch stam.

Bij de Europeanen kan men, wat het behartigen van hunne volksbelangen betreft in geheel ander optreden waarnemen. De aaneensluiting van de vele in Ned-Indië aanwezige Chineezers zou veel sterker moeten zijn dan die van de betrekkelijk weinige Europeanen in Insulinde.

Eerst sedert de laatste tien jaren laten de Chineezers in Ned-Indië zich eenigszins aan het onderwijs gelegen liggen en dit voornamelijk tengevolge van de actie van de Tiong Hoa Hwe Kwan-Vereeniging te Batavia. Hunne algemeen intellectuele ontwikkeling is echter nog niet zoodanig vooruitgegaan dat zij tegenwoordig op gemakkelijker wijze dan vroeger den strijd om het bestaan kunnen aanbinden.

De inleider vestigde hierop uitdrukkelijk de aandacht van zijn gehoor en hoopte dat het besef levendig zou worden, dat, zoolang niet meer dan 5% van het geheele aantal in Ned-Indië wonende Chineezers aan de vooruitstrevende Jong-Chineesche beweging deelneemt, de thans bestaande geringschatting van den Chineesch stam door de andere menschenrassen eerder toe- dan afnemen zal.

Wel is waar wordt in de Nieuwsbladen herhaaldelijk gewezen op den vooruitgang van de Chineesche beweging, maar niettemin blijft de waarheid bestaan, dat de Chinees, in vergelijking met den toestand, waarin andere nationaliteiten verkeeren, ten achteren is.

Vergelijkt men bijv. het bestaan van het Chineesche Keizerrijk met het Koninkrijk der Nederlanden, dan is het eerste een olifant en het laatste een dwerghart gelijk.

Doch Nederland wordt met krachtige en vaste hand bestuurd en weet zijne uitgestrekte bezittingen aan zich te binden.

Het Chineesche Keizerrijk daarentegen heeft de grootste moeite de bevolking in het goede spoor te leiden en mist de macht om den beschermenden bestuursarm te reiken aan de emigranten.

In de landen met Westersche beschaving weet men ieders vrijheid te eerbiedigen en de bevolking waardeert zulks, maar de Chinees hecht zich alleen aan het bezit van aardse goederen, terwijl de belangen van het moederland, behoudens een enkele uitzondering, hem koud laten.

Zelfs de Joden, waaronder vele rijke lieden zijn, weten zich te doen eerbiedigen. Maar de rijke Chinees stelt geen geld beschikbaar voor doeleinden van hooger orde. Wel kan men soms waarnemen, dat het wordt uitgegeven met het kennelijk doel den landgenoot in ongelegenheid te brengen.

Het behoeft dan ook bij niemand verwondering

op te wekken dat de Chinees — onder de beschreven omstandigheden — over het algemeen weinig geëerbiedigd wordt door andere nationaliteiten.¹⁾

En dat zal zoo blijven, zeide spreker, tenzij de Chinees de middelen weet te vinden om aan die geringschatting een einde te maken.

Beschikbaarstelling van de noodige fondsen, aaneensluiting van alle Chineezers en algemeene intellectuele ontwikkeling van het volk op uitgebreide schaal, waren, volgens den inleider, de middelen om tot het beoogde doel te geraken.

De onverschilligheid der ouders moest plaats maken voor warme belangstelling in het onderwijs der kinderen, zoowel voor jongens als voor meisjes, want, zonder degelijke ontwikkeling ook van de Chineesche vrouw kan z. i. van de jong-Chineesche beweging niets terecht komen.

Ook moet er meer belangstelling komen voor het bestaan en de ontwikkeling van het moederland, hetgeen men het best toonen kan door geldelijken steun te verlenen aan het Po Tjo Hwe (= Marine) fonds, waardoor het Chineesche Keizerrijk in staat gesteld zou worden de vloot te organiseren op Westerschen voet, en haar te versterken, zoodat 't een goed figuur kan maken op de aanstaande Vredesconferentie.²⁾

Verder neme men steeds uitvoerig kennis van hetgeen in Groot-China dagelijks voorvalt en bepaal zich niet alleen tot de kennisname van algemeenheden als: China is een groot land, dat voortdurend in geldnood verkeert; de integriteit van de Chineesche en dergelijke landsdienaren laat te wenschen over; ook streve men er naar den band tusschen den émigrant en den landgenoot in het moederland te versterken.

De Chineesche Regeering doet van hare zijde thans al haar best om de toestanden in het Rijk te verbeteren door de slechte elementen uit het ambtenaarscorps te verwijderen en hen te doen vervangen door deskundige lieden met behoorlijke bezoldiging. Ook wil zij trachten de volksoontwikkeling te bevorderen door het houden van tentoonstellingen.³⁾

Deze kunnen een beeld geven van de vlijt, energie en van de intellectuele ontwikkeling van het Chineesche volk en kan men zich op die wijze overtuigen van de resultaten, welke 't onderwijs heeft opgeleverd.

Dat dit laatste verband houdt met het bedrag der geldmiddelen, welke de Chineezers ter beschikking hebben willen stellen, spreekt van zelf. Daarom riep de spreker zijne landgenooten toe:

Werk in de richting van de bestaande Chineesche scholen mede en geef onderwijs aan Uwe kinderen! Weet, dat om te kunnen oogsten, ge moet hebben gezaaid, en dat uwe kinderen en hun nageslacht de vruchten zullen plukken van de boomen, die de ouders hebben geplant.

Benoeeming van een Consul voor de Chineezers in Nederlandsch-Indië.⁴⁾ Volgens een mededeeling in de

„Bintang Soerabaja” van 7 April 1910 no. 78 heeft de Nederlandsche gezant te Peking zich niet verenigd met den inhoud van de tusschen Chineesche Regeering en die van Nederland opgemaakte schriftelijke overeenkomst betreffende de aanstelling van een Consul voor de Chineezers in Ned-Indië.

Het schijnt, dat er verschil van gevoelen bestaat ten aanzien van de bevoegdheden, welke aan zulk een Consul moet worden toegekend.

Zooals bekend is worden alle Consuls in Ned-Indië beschouwd als handelsagenten van hunne respectievelijke Regeeringen.

De Chineesche Regeering zou echter vermoedelijk ook politieke rechten aan haar Consul toegekend wenschen te zien, waardoor deze een hogere stelling zou innemen dan zijne ambtgenooten van andere nationaliteit.

Het zal dus nog wel eenigen tijd duren aler deze aangelegenheid haar beslag krijgt.

¹⁾ De Chinees wordt door den goedgelovigen inlander geringschat, omdat hij, volgens dezen, geen geopenbaard godsdienst heeft en afgoden aanbidt.

²⁾ Zie over het Marinefonds het medegedeelde in de Koloniale Weekbladen van 31 Maart en 26 Mei 1910, no. 13 en 21.

³⁾ Over de tentoonstelling, welke in het jaar 1910 te Nanking zal worden gehouden, zie men de Koloniale Weekbladen van 27 Januari en 24 Maart 1910, no. 4 en 12.

⁴⁾ Over dit zelfde onderwerp is het een en ander medegedeeld in het Koloniale Weekblad van 24 Maart 1910, no. 12.

Van Vreemde Koloniën.

De emigratie uit Engelsch-Indië.

De commissie, belast met een onderzoek naar de emigratie uit Engelsch-Indië naar de Engelsche kroonkoloniën en protectoraten, die in Maart 1910 was ingesteld, heeft onlangs verslag uitgebracht van hare bevindingen.

Het verslag meldt dat de immigratie van Britsch-Indiërs in zekere kroonkoloniën werd ter hand genomen om te voorzien in het tekort aan arbeidskrachten voor den landbouw, dat voortspoot uit de afschaffing der slavernij en de suikerindustrie met vernietiging dreigde. In den aanvang werd in het Parlement heftig tegen den maatregel geprotesteerd, die dan ook in afwachting van den uitslag van een te houden onderzoek tijdelijk werd ingetrokken. Later ging men er weer toe over onder behoorlijk bestuurszoezicht. De commissie meent dat de verschillende bestaande bepalingen betreffende immigratie weinig aanleiding geven voor afkeuring, en zij komt tot de volgende conclusiën:

e. dat afgescheiden van eenige bijzondere waken voor bepaalde koloniën het stelsel van immigratie van contract-arbeiders, zooals het nu wordt toegepast, geen aanleiding geeft tot ernstige tegenwerpingen in het belang van den immigrant.

2e. dat immigratie van Britsch-Indiërs in hooge mate bijdraagt tot de ontwikkeling der hulpbronnen van sommige der koloniën in de tropen;

3e. dat met het oog op den toestand waarin Indië thans nog verkeert de emigratie van contract-

welijke gat hier, dat zij niets hoort van 't woeden der ontketende natuurelementen, zij zou zich doodschrikken.

— Wij zijn nu immers veilig opgeborgen. De oude tempel heeft al heel wat stormen getrotseerd en zal ook aan deze wel weerstand bieden. Wij moeten het einde kalm afwachten, lang zal het wel niet meer duren. Morgen graven wij onzen schat weder op en dan voorgoed weg uit deze wildernis.

Stevens gaat op een hoopje puin zitten, maar vliegt eensklaps met een gil weder op. De lantaren valt om en gaat uit.

— Wat is er? vraagt Hooker.

Bij het flikkeren van een bliksemstraal ziet hij, dat zijn vriend haastig zijn jas uitrekt. Tusschen zijn beenen kronkelt een geel reptiel. Zijn angstig voor gevoel is bewaarheid geworden; Stevens heeft een beet van een kobra opgelopen.

Hooker heeft de lantaren gegrepen en weder aangestoken. Hij staat naast zijn vriend, die de mouw opstroopt om zodoende den linkerarm te ontblooten. Twee kleine, donkere stippen op zijn vel, toonen de plaats aan, waar de vergiftige tanden zijn binnengedrongen.

Hooker neemt zijn mes en maakt een snede in den arm. Het bloed stroomt er uit en daarop bindt hij een touw, boven de wond, bij den elleboog, om het nu vergiftige lichaamsdeel.

— Drink nu, roept hij Stevens toe, hem de met cognac gevulde veldflesch gevende, drink deze achter elkaar leeg.

— O Hetty, kreunt Stevens. Lief, arm meisje... Afschuwelijk! afschuwelijk! Laat maar, Bill, ik ben toch niet meer te helpen. Binnen een kwartier tijds zal ik immers in slaap vallen en niet weder ontwaken. Je kent toch ook de kenteekenen.

— Onzin, Dick, houdt moed. Ik tweet van gevallen.....

— Maar niet wanneer iemand gebeten is door een Naja tripudians van bijna twee meter. Mijn laatste uur is geslagen.

— Kom, denk aan Hetty. Wees een man en blijf

kalm. De slang heeft door je jas en je hemd heen gebeten, zoodat een groot gedeelte van het vergift in de stof is gaan zitten. Ik kan niet bij Hetty terugkomen zonder jou, maar als dat toch zou moeten geschieden, moet ik haar dan zeggen, dat je laf geweest zijt, den dood niet getrotseerd hebt.

Met een schop slingert Stevens de kobra, wiens kop hij reeds met zijn hak gekwetst had, van zich af; hij had weder moed geschept.

— Ik wil hem trotseeren, Bill, zegt hij. Ik zal het noodlot het hoofd bieden, er tegen worstelen, zoolang ik nog een ademtucht bezit.

— Dan zullen wij het ook bedwingen. Ga mee!

— Meegaan! Waarheen? Wat doen?

— Den dood uitdagen tot een wedren!

Hooker grijpt zijn vriend bij den gezonden arm en dwingt hem naar buiten.

— Wat? Naar buiten in den orkaan? Moeten wij dan beiden te gronde gaan? Een der afgebroken takken kan ons treffen, ons dooden, jou en mij, en jij moogt je niet opofferen ter wille van mij.

— Wij moeten het wagen. Het is onze enige kans. De lichamelijke inspanning zal de slaap bij je overwinnen. Als je tot morgen wakker kunt blijven ben je gered. Een zegen in dergelijke gevallen is de alcohol. Ik heb in Brazilië eens met een halven liter rhum de gevolgen van den beet van een sjara kara, één der vergiftigste slangen, gelukkig overwonnen. Als ik onder normale omstandigheden eenzelfde hoeveelheid gedronken had, zou ik hoogstwaarschijnlijk daaraan gestorven zijn. Hier, neem nog een flinken slok.

In de volgende minuut zijn beiden buiten; de wanhopende wedloop neemt een aanvang..... Struiklend, vallend, weder opspringend; door den storm voortgezweept, door de rondwarrelende takken getroffen. Bliksemstralen slaan in, achter hen, vóór hen, boomen in splinters houwend, maar voorwaarts, steeds voorwaarts. De opgewondenheid bezit hen; zij vliegen vooruit, zij roepen en schreeuwen als bezeten.

Verder, verder; heuvel op, heuvel af, over de

uitgedroogde bedding van de beekjes; door bamboesen rietgewas, zich verwarrend in doornige ranken, gewond en gekrakt.

Aldus verloopt een uur, een tweede; de mannen zijn nog altijd op de been, maar het tempo van hun vaart wordt langzamer. Hun harten bonzen, hun longen hijgen.

Stevens valt neer, maar Hooker helpt hem weder overeind.

— Nu maar één half uur meer, Dick. Hier neem mijn arm en steun op mij.

De storm wordt minder, de donder rolt alleen nog maar in de verte; geen felle bliksemstralen trekken meer door het firmament.....

De wind gaat nu geheel liggen en de eerste regendroppels beginnen te vallen.

Hooker blijft staan bij een kleinen waterloop. Hij kijkt zijn vriend recht in de oogen; deze staan nog helder. De arm bloedt nog, maar de wond ziet er zuiver uit; het gift is niet tot in zijn bloed gedrongen. Hij neemt de doek van den arm en wast de wond met cognac en water uit en verbindt die.

— Hoera, mijn jongen, jubelt Hooker. Wij hebben den wedren gewonnen. Wie drie uren na den beet van een kobra nog zoo frisch is als jij nu, heeft niets meer te vreezen. Nu kunnen wij even rusten. Zoodra de dag aanbreekt keeren wij terug om onze planten te halen en zullen eens flink uitrusten. Tegen December zijn wij in Engeland terug en zullen daar een vroolijk Kerstfeest vieren. Mijn kerstgeschenk voor Hetty, dat ben jij, gezond en vroolijk, en met een klein kapitaal om een huishouden in te richten.

— Goede, oude Bill, dat alles hebben wij aan jou te danken. Ik zou verloren geweest zijn, als jij niet had bijgestaan in het gevaar, met je vastberadenheid en je zielskracht. Zonder jou had ik nooit den beet van den reuzenslang kunnen trotseeren.

Vertaald door M. v. d. B. v. R.

arbeiders de eenig uitvoerbare vorm van emigratie op eenigszins belangrijke schaal naar ver afgelegen koloniën is.

Ten aanzien van die emigratie van contract-arbeiders wenscht de commissie dat de volgende beginselen in acht genomen worden:

1e dat emigratie onder contract ten behoeve van particuliere werkgevers slechts naar zulke koloniën wordt toegelaten, waar den immigrant na afloop van zijn contract gelegenheid gegeven wordt zich zelfstandig op het land te vestigen.

2e dat bijgevolg zulke emigratie slechts wordt toegestaan naar zulke koloniën, waar voldoende grond is om te worden ontgonnen;

3e dat aangezien het natuurlijk in het belang eener kolonie is om den nog braakliggenden grond te ontginnen, er niets tegen is, dat het bestuur van zulk eene kolonie den werkgevers steun verleent voor de immigratie van arbeiders, die eerst ter beschikking van de werkgevers doch later zelfstandig bijdragen tot de ontwikkeling van de hulpbronnen van het land. De aard van dien steun en de wijze waarop die zal worden verleend, zijn natuurlijk zaken, die voor iedere kolonie afzonderlijk in verband met de behoeften der werkgevers aan werkrachten en van de kolonie aan ontwikkeling zullen moeten worden geregeld.

Met betrekking tot het sluiten van nieuwe contracten na afloop van het oorspronkelijk contract dringt de commissie aan op afschaffing van dit gebruik, waarmede in Britsch Guyana, op Jamaica en Trinidad reeds is gebroken.

Worden, wat wel waarschijnlijk is, de voorstellen der commissie door de regering overgenomen dan zullen verschillende kroonkoloniën en protectoraten onder Engelse vlag zich den toevoer van immigranten uit Engelsch-Indië zien afsluiten.

Onder deze laatste bevinden zich de Fidji-eilanden, waar den Britsch-Indischen immigrant geen recht wordt toegekend, om grondbezit te erlangen. Dientengevolge zullen voor die eilanden op landbouwgebied moeilijke tijden aanbreken, daar ook een andere bron van aanvoer van werkrachten dreigt te verdrogen. Tot nu kwamen toch vele arbeiders van den Solomon-archipel, maar nu worden ook hier uitgestrekte aanplantingen aangelegd, waardoor de aanwezige werkrachten aan het land zullen worden gebonden.

In die omstandigheden stelt men zich voor de Fidji-eilanden de oplossing van het vraagstuk voor door de nederzetting van vrije arbeiders te bevorderen.

De Sidney Morniny Herald had 'n ander idee, met betrekking op Nieuw-Guinea, waar ook niet valt te denken aan immigratie uit Britsch-Indië.

„Indië het duidelijk bewijs geleverd is dat dwang tot arbeiden noodig is om het ras der inboorlingen voor uitsterven te behoeden, dan ware het beter hen tot werken te dwingen.”

Het blad wees hierbij juist op Fidji, Hawaii en Samoa, waar de inboorlingen de plaats hebben moeten rimen voor Indiërs, Japanners en Chinezen, terwijl hetzelfde voor Nieuw-Guinea te wachten stond, tenzij men de inboorlingen aan den arbeid kon krijgen.

Europeesche Landbouw in de Deutsche Koloniën.

Volgens dr. Franz Stuhlmann is de toestand van den Europeeschen landbouw in de Deutsche Koloniën, afgezien van de hoeven van blanke kolonisten in Zuid-West-Afrika op het oogenblik de volgende:

Daar vele maatschappijen zich zoowel op den landbouw als op den handel toeleggen, is het moeilijk met juistheid te bepalen, welke kapitalen in Europeesche landbouwondernemingen zijn belegd. Men zal echter niet ver van de waarheid zijn door een totaal van 75 miljoen mark aan te nemen, waarvan 34 in Oost-Afrika; 15 in Kameroen, 2 in Togo, 3/4 op de eilanden in de Stille Zee, behalve Samoa, 4 op Samoa en 8 in Zuid-West-Afrika werden belegd.

In Oost-Afrika legde men zich aanvankelijk vooral op de koffiecultuur toe. In Oesambara en het Kilimandjaro-gebied treft men nog 3822 hectaren met koffie beplant aan. Alleen in laatstgenoemd gebied blijft de koffiecultuur nog loonend te zijn, weshalve men naar andere cultures omzag. In 1893 werd de sisal-agave in Oost-Afrika ingevoerd, die eveneens maar op geringere schaal in Togo en op Nieuw-Guinea werd aangeplant. Op het oogenblik beslaat deze cultuur in Oost-Afrika een oppervlakte van 14300 hectaren. De opbrengst begroeg in 1908 in het geheel 3900 ton gouds, terwijl aan koffie slechts voor een waarde van nog geen 5 tonnen gouds kon worden uitgevoerd. In 1909 leverde de sisal-cultuur 'n oogst op van 5000 ton vezels en men verwacht, dat die hoeveelheid langzamerhand tot 15000 ton zal aangroeien, waardoor de vraag in Duitsland reeds in belangrijke mate door het aanbod uit Oost-Afrika zal worden overschreden. Men zal dan dus naar mark-

ten in den vreemde moeten omzien, zoodat nu reeds zal moeten worden aangestuurd op het verkrijgen van een superieur product.

Ook heeft de Europeesche landbouw in Oost-Afrika zich toegelegd op de caoutchouc-cultuur, waarbij hoofdzakelijk manihot glaziovii werd verbouwd. Deze soort levert een eenigszins harsachtig product, dat op het oogenblik omstreeks de helft van den voor Para-rubber betaalden prijs behaalt, maar is eene soort van de caoutchoucleverende boomen, die voor het drooge klimaat van Oost-Afrika het eerst in aanmerking komt. Op het oogenblik wordt het aantal boomen op de ondernemingen op ongeveer 14 miljoen, waarvan in het begin van 1909 reeds meer dan twee miljoen volwassen waren, geschat. Het oppervlak door deze cultuur ingenomen, is omstreeks 13000 hectaren. In 1907 werd eene hoeveelheid van 87000 kilogrammen ter waarde van f 250.000 geoogst. Daar de productiekosten ongeveer f1.68 per kilogram bedragen is de cultuur, met het oog op de huidige prijzen van het caoutchouc zeer loonend.

In Kameroen werd aanvankelijk nagenoeg uitsluitend kikkia verbouwd, waarmede, anderhalf jaar geleden, omstreeks 2700 hectaren beplant waren. Sedert heeft men echter ook hevea in die kolonie aangeplant, waar nu de hevea-cultuur een oppervlakte van twee honderd zeventig hectaren beslaat. Caoutchouc wordt ook door Europeesche ondernemingen in de kolonie Nieuw-Guinea en op Samoa verkregen, waar hevea, maar ook castilloa en ficus elastica worden verbouwd. De caoutchouc-ondernemingen in die beide koloniën beslaan een oppervlak van 2850 hectaren met 1.182000 boomen.

De cacao-cultuur neemt in Kameroen, in de kolonie Nieuw-Guinea, en op Samoa voor de Europeesche landbouw-ondernemingen de voornaamste plaats in. De eilanden in de Stille Zee leveren het beste product op. In het begin van 1909 waren in Kameroen 7600 hectaren met cacao beplant waarvan 'n productie werd verkregen van 2.447.250 kilogram, ter waarde van ca. 16 tonnen gouds. Op Samoa besloeg deze cultuur een oppervlak van 1640 hectaren, en werd eene hoeveelheid van ruim 200.000 kilogram, ter waarde van circa f147.000 uitgevoerd. In Nieuw-Guinea werd de cacao op een oppervlak van 225 hectaren verbouwd doch bedroeg de uitvoer slechts 264 kilogram. Deze cultuur heeft zeer veel van parasieten te lijden en wordt overigens nog gedrukt door de lage marktprijzen.

In Oost-Afrika, op Samoa en in Nieuw-Guinea legt de Europeesche landbouw zich ook toe op de klapper-cultuur. In eerstgenoemde kolonie zijn 6725, op Samoa 3710 en in de kolonie Nieuw-Guinea waartoe gelijk bekend ook de Bismarck-archipel en andere eilanden in de buurt behooren, 16000 hectaren door Europeesche ondernemers met klapperboomen beplant. Men kan de hoeveelheid copra, die door den Europeeschen landbouw op de Stille Zee-eilanden werd uitgevoerd, stellen op negen duizend ton. Wat Oost-Afrika betreft, is in de uitvoercijfers geen onderscheid gemaakt tusschen het product van den Europeeschen en van den inlandschen landbouw, zoodat de gegevens van den eersten niet bekend zijn.

De Europeesche landbouw heeft zich wijders in Oost-Afrika ook toegelegd op de katoen-cultuur. Daar waren in het begin van 1909, 6400 hectaren met katoen beplant. In 1908 werd een hoeveelheid van 270.150 kilogram katoen, ter waarde van nagenoeg f150.000 worden uitgevoerd.

Resumeerende, waren dus in het begin van 1909 door den Europeeschen landbouw in de Deutsche koloniën 9700 hectaren met cacao, 3900 hectaren met koffie, 11.441 hectaren met sisal-agave, 26700 hectaren met klapperboomen en 18950 hectaren met caoutchouc-boomen beplant. In totaal besloeg het oppervlak dus ruim 70.000 hectaren, dat is nog geen 100.000 bouws.

Breng een **BÉZOEK** aan
BOEATAN
Heulstraat 19, Den Haag.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

De Java-suikerindustrie in woord en beeld. Beschrijving van het model van een rietsuikerfabriek op Java,

TELEPHOON No. 9540 y.

ATELIER D'ART

PORTRAITS EN PEINTURE ET
EN SCULPTURE (BAS RELIEFS)

SPECIALITÉ EN AQUARELLES ET PASTELS
TRAVAUX D'ART FINS

FRANS W. A. TEUNISSEN

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA HAYE

SMIDSWATER 21A

W. P. de Bock

Piet Heinstraat 71-73, hoek Barentszstraat

TELEF. 1769.

:- JAN JAARSMA HAARDEN. :-

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG, Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughterstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S, INGEBOUWDE PIANO'S ORGELS.

VERHUUR-

PIANO'S van f5.— p.m. of f50.— p.j. af.
VLEUGELS van f8.— p.m. of f80.— p.j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

Eene Weduwe van een HOOFDONDERWIJZER uit Indië met volwassene dochters en wonende te Utrecht, wenscht één of meer kinderen uit Indië ter verzorging in huis te nemen. Goede referentiën staan ten dienste. Informaties in te winnen HEULSTRAAT 17, 's-Gravenhage.

PIERRE SCHREINER

- ZOUTMANSTRAAT 18-20-22 -

TELEFOON 1864 - DEN HAAG

:-: AMEUBLEMENTEN. :-:

Elastieken Kousen uit Europa's 1e fabriek, volgens verklaring der gebruikers, het langst van alle soorten elastisch blijvend, per paar f3.75, vanaf no. 9 f4.25. Hospitaaldoek 1e kw. f1.75 p. meter. Thermogènewatten f0.65. Koorts-thermometers met controlebewijs f0.60; Breukbanden dubbel f2.25, enkel f1.25. - Houtwolmatrassen f2.25, Luchtkussens en Ondersteken in huur à f1.— p. maand. „DE GEDE”, Witte de Withstraat 20. Telefoon 6033.

TECHNISCH HANDELSBUREAU

E. CHAULAN

TELEPHOON 6216.

TELEPHOON 6216.

2e Sweelinckstraat 73 - 's-Gravenhage.

De nieuwste onderdelen en accessoires voor
AUTOMOBIELEN.

Vertegenwoordiger voor Auto-Omnia, Parijs.

tentoongesteld door belanghebbenden in de Javasui-kerindustrie op de Internationale Wereldtentoonstel-ling, gehouden te Brussel in 1910, door Mr. J. M. Ramaer. (Amsterdam, J. H. de Bussy.)

Het is ongetwijfeld een goed denkbeeld geweest van Mr. Ramaer, den vertegenwoordiger voor Ne-derland van het Algemeen Syndicaat van Suikerfa-brikanten op Java, om dit in alle opzichten fraai uitgevoerd werk het licht te doen zien. Behalve de door platen en een platte-grond verduidelijkte be-schrijving van het in den titel genoemd model van een suikerfabriek, bevat het boek een korte histo-rische herinnering aan de ontwikkeling der Java-suikerindustrie alsmede reproducties van een deel der te Brussel vanwege het Algemeen Syndicaat tentoon-gestelde photographiën, betrekking hebbende op den aanplant van suikerriet op Java en op het bedrijf van den suikerfabrikant aldaar.

Een andere blijvende herinnering aan de Brussel-sche tentoonstelling is de dezer dagen verschenen Catalogus der Nederlandsche afdeling, waarvan het grootste gedeelte bestaat uit eene beredeneerde op-somming der Koloniale inzendingen, samengesteld door den heer D. van Hinlopen Labberton. Ook uit dezen catalogus valt op te maken dat de Indië een belang-rijke plaats innemen op de wereldtentoonstelling.

Weekblad voor Indië.

In Nr. 5 van den loopenden jaargang schrijft P. J. Egbers over Multatuli's verblijf in Duitschland terwijl ook „Ofoei” in zijn bekende rubriek Indische penkrassen dien grooten schrijver in herinnering brengt en blijkbaar groote vereering voor hem koest-ert, waarvan hij in de volgende bewoordingen blij-ken geeft:

Den 7en Mei l.l. is het vijftig jaar geleden ge-weest, dat Multatuli zijn Max Havelaar de maatschap-pij van Slijmerings en Droogstoppels inslingerde.

In Holland hebben de besten van den lande zich opgemaakt om den heros te eeren, die, gansch al-léén, met enkel het Woord als wapen de veelhoofdigen draak van leugen en conventie bevocht. Wat Multatuli voor ons voelen, ons denken gedaan heeft dat is van grootheid en diepte niet te berekenen.

Wat heeft Indië gedaan voor den held, die om Indië leef en streed, die eigenlijk de eerste was, die Indië bekend maakte en openbaarde aan de kren-ten-verkoopenden, koffie-sjacherenden Hollander?

Heeft heel Indië feestgevierd? Hebben de banieren gewapperd, hebben de trommen geroffeld, en hebben de fanfares geschetterd der jubelende trompetten?

Is er, vóór aan de haven van Priok, een stand-beeld opgericht voor den gróósten man, die ooit in Indië de zilveren pet droeg op een hoofd vol nobele, humane gedachten, en de jas met zilveren knopen sloot over een hart van geestelijk goud?

Weet men in Indië wel, dat in geheel Duitsch-land op het oogenblik Multatuli wordt gelezen en dat men u te Berlijn, als ge naar de Nederlanjsche li-teratuur vraagt, onmiddellijk bewonderend den naam Multatuli noemt?

Wat is er gedaan in Indië, in zijn land, het land, waarom zijn hart leed als om een geliefde?

Niets, of zoo goed als niets. Te Semarang en te Soerabaja is een „avond” gehouden, dat is alles.

Op die avonden is alles, wat officieel was, wegge-gebleven, veilig-verscholen achter dichte jalouziën en deuren.

Indië heeft Multatuli genegeerd, voordat nog één haan kraaide. Indië kende Multatuli niet, durfde Mul-tatuli niet te kennen, was bang zich met dien paga-nist te blameeren; Indië, dat pas den prul-rijme-laar Heye op een nationalen feestdag gehuldigd had, maar zijn grooten dichter-denker Multatuli niet open-lijk groeten en eere-geven durft; Indië, het bureau-cratische, koloniale Hallemannetje, dat „zoo fatsoen-lijk” is, en „gaarne zal ontvangen, den eersten en derden Dinsdag van de maand.....”

Voorts bevat dit Nr. een zeer lezenswaard artikel over de verbetering van Java's veestapel. De schrij-ver juicht het toe dat van hoogerhand de noodige stappen worden gedaan om afdoende maatregelen te nemen ter voorkoming van algeheelen ondergang van Java's veestapel, een ondergang die dreigend is door een langzaam, maar zeker voortschrijdende de-generatie sinds jaren her.

Echter verwacht hij weinig resultaat van de in het gewest Kediri geïmporteerde Bengaalsche spring-stieren, veel meer daarentegen van de in Soerabaja (afd. Modjokerto) gebezigde Balineesche stieren. Het Balineesche rund (banteng) voelt zich op Java even-goed thuis als op Bali; het behoeft in grootte in forskheid en gespierdheid in géén geval onder te doen voor het Bengaalsche; het is een oorspron-kelijk zuiver ras — wat men van het Bengaalsche niet zeggen kan — en daarom aangewezen om den Javaanschen „sapie” op te heffen uit zijn reeds zoo vergevorderden staat van degeneratie.

Overigens geeft dit nummer het nieuwste portret

van den bekenden pastoor Verbraak met een kort waardeerd bijschrift; het vervolg van het artikel Naar het Sneeuwgebergte! *) en van Victor Ido's roman: De Paupers. Roman uit de Indo-Europeesche samenleving.

De Indische Mercur. No. 25.

Inhoud: Molenpersing van suikerriet, door H. C. Prinsen Geerligts. — Plantwijdte bij caoutchouboo-men. — Uitgifte Grankreek-terreinen in Suriname. — Invoer op Java in 1910. — Uitvoer van Java in 1910. — Kultuurberichten. (De suikercampagne 1910 op Java. — Eene reorganisatie in de Vorstenlanden. — Gebrek aan werkvolk voor kul-tuurondernemingen. — De Gouvernements rubberaan-plantingen. — Verkoop van ondernemingen aan En-gelsche maatschappijen, enz.) — Kleine mededeelin-gen. (Het definitieve havenplan van Soerabaja. — Vergunningen voor mijnbouwonderzoek in Ned.-Indië — Wijzigingen van het tarief van invoerrechten, enz.) — Financiële berichten en verslagen; zoome-de de overige vaste wekelijksche rubrieken.

Berichten van den Sint-Claverbond.

Nr. 2 van de Berichten uit Ned.-Oost-Indië voor de -eden van den Sint-Claverbond (niet in den handel) bevat de navolgende, meest keurig geïllu-streerde bijdragen: Vormreis van Z. D. H. Mgr. E. S. Luyten. Naar Midden-Flores, door Pr. G. B. Schweitz. — Uit de bovenlanden van Menado, door Pr. P. A. Wintjens. — Rondom Sumatra, door Pr. J. Freuchen. — Huldiging van Pastoor Verbraak. Eene Novene bij een vulkaan, door Pr. J. Kremer.

De schrijver van dit laatste artikel heeft het in-drukwekkende schouwspel eener uitbarsting van den Lobetobi bijgewoond, waaraan het volgende is ont-leend: De Lobetobi is een zeer werkzame vulkaan op de Oostkust van Flores en die de omgeving met schrik vervult. Den 28en September steeg een ont-zagelijke aschzuil statig en indrukwekkend uit den krater omhoog. Wel een kwartier lang braakte de vulkaan, toen was de massa uit den krater gedreven. Een aschkolom van wel duizend meter stond onbe-wegelijk recht op boven den krater. Na eenige oogen-blikken begon van boven de saamgeperste asch zich in de vrije lucht los te werken. De zuil ge-leek op een grooten boom met prachtige kruin, die zijn dichte kroon zachtjes uitbreidt in het rond. De kroon werd hoe langer hoe grooter in omvang en vermden zich zware dichte aschwolkjes, licht grijs van kleur, die krullend en rollend speelden in het hoge luchtruim. Dit alles werd beschenen door de ochtendzon. Terwijl de inlanders onder het ijzeren dak van het missiehuis veilig waren, hield ik aan het strand een waakzaam oog op die heerlijk mooie zuil, welke gloeiende asch en zelfs rotsblokken in zich bevatte. Zoolang de zuil boven den krater stond was er voor ons geen gevaar, maar boog zij naar het Noorden over dan werden wij bevolven. Reeds verspreide zich de aschwolken boven onze hoofden toen plotseling de opkomende zeewind ze in Wes-telijke richting wegdreef naar het gebergte en ver-der over geheel Flores. 's Avonds was de kruin van den berg als het ware geheel vuur; gloeiende lava stroomde er uit en vloeide tot ver naar beneden. Nog dagen achtereen zagen wij des avonds het groot-sche verschijnsel, den berg met den vuurgloed, als-of het bovengedeelte in brand stond. Ofschoon de aschwolkente Conga niet waren nedergedaald, was toen de atmosfeer als het ware gevuld met aschdeelt-jes; men proefde asch, rook asch, ademde asch in. zoodat men er akelig van werd. Later vond men op de helling van den berg verspreide ledematen van menschen, die door de uitgeworpen steenbrokken waren vermorzeld.

Het is wel merkwaardig, dat dezelfde Lobetobi ook de aandacht heeft getrokken van den heer Kouf-fer, tijdens zijn huidige reis in den Oostelijken Ar-chipel, en deze een eruptie van den jongsten tijd beschrijft, welke opgenomen wordt in de eerstkomen-de aflevering van het Tijdschr. Kon. Ned. Aardrijks-kundig Genootschap.

Teysmannia.

Afl. 4 en 5 van jaarg. 1910 brengt de volgende artikelen: In memoriam. Dr. K. W. van Gorkom, door T. D. — Java coca, door A. W. K. de Jong. — Hevea-tapproeven in den cultuurtuin, door W. M. van Hetten. — Kort overzicht der voorloopige re-sultaten van den arbeid door het Landbouw-Bureau van het Kali-Syndicaat gedurende de jaren 1906-09, door A. W. K. de Jong. — Hibiscus Cannabinus een voor Java nieuwe vezelplant, door E. de Kruff.

*) Dit artikel leidt de heer M. van Geuns als volgt in: „Door bijzondere omstandigheden zijn wij in staat gesteld de lezers van het Weekblad voor Indië in kennis te brengen met het verslag van mr. Lorentz over zijn beroemde jongste Zuid-Nieuw-Guinea-expeditie, aangevangen op 9 October 1909”. Dat „door bijzondere omstandigheden” is ons echter niet heel duidelijk, gegeven het feit dat mr. Lorentz, verslag reeds lang ge-drukt is als Bulletin No. 62 van de Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig Onderzoek der Nederlandsche Koloniën, en de tekst in het Weekblad volkomen gelijk is aan die van genoemd Bulletin. De heer Van Geuns is er vermoedelijk ingeloopt!

— Een zwarte miersoort als eventueele bestrijding tegen de robustarups, door D. Mac Gillavry. — Over den grond van Java, door Dr. E. C. Julius Mohr (vervolg). — Manilahennep, door E. de Kruff. — De opbrengst van bengaalsch gras en paspalum dila-tatum, door W. M. van Hetten. — Een veldproef, door A. W. K. de Jong. — Twee groote aetherische oliënfabrieken in Europa, door A. W. K. de Jong. — Xyleborus Coffeivorus Nov. spec. een nieuwe koffieparasiet, beschreven door Dr. H. W. van der Weele. — Sprokkelingen uit nieuwe publicaties. — Verslag van een onderzoek van enkele grondstoffen voor de halfstoffen- en papierfabricatie op Java, door H. G. Havik.

De Protestantsche kerk in Indië.

Te Batavia (bij Albrecht en Co.) is verschenen 't Algemeen verslag der protestantsche kerken in Ned.-Indië, loopende over het jaar..... 1905! Beter laat dan nooit, zal men zeggen, dat is zoo, maar deze late verschijning beneemt aan de gegevens alle ac-tueele waarde, inzonderheid waar het betreft de ver-melding van cijfers en ook functionarissen. Uit het verslag valt voorts nog op te maken, dat het gods-dienstig en zedelijk leven in 1905 nog al wat te wenschen heeft overgelaten. Als een der oorzaken voor Celebes wordt genoemd de mil. expeditie naar Zuid-Celebes en hetgeen daaraan voorafging, hoewel het verband tusschen een en ander ons, eerlijk ge-zegd, ontgaat. In Bandoeng wordt het godsdien-stig leven vrij treurig genoemd, uitingen van gods-dienstig leven waren er zeldzaam en dan nog van weinig beteekenis. Ten aanzien der gemeenten Malang Pasoeroean en Bangil wordt medegedeeld, dat meest armen en oude van dagen de godsdienst oefeningen bijwoonden, doch dat het overgroot gedeelte der ge-meenteleden, vooral officieren en ambtenaren, afkeer-ig bleek van-, of onverschillig ten opzichte der gods-dienst oefeningen, enz., enz.

Men houde echter in het oog, dat het verslag over 1905 loopt, thans in 1910 zijn de toestanden in dit opzicht in Indië heel wat betr naar verluidt, óók bij de ambtenaren en officieren!

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerder-voort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

- De Javabode t/m 1 Juni 1910;
- De Sumatrabode t/m 31 Mei '10;
- Het Soer. Handelsblad, Idem;
- Het Ned.-Effectenblad no. 21;
- De Indische Mercur no. 26;
- Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw no. 171;
- Bandera Wolanda no. 55;
- Vereen. Moederland en Koloniën no. II van 1910;
- (Adres aan Z. E. de Min. v. Kol. inzake de spoor-weglijn Batavia-Buitenzorg.)
- Tropisch-Koloniale Staathuishoudkunde;
- Het Probleem, door J. H. Boeke.

Leestafel HEULSTRAAT 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter le-zing liggend in de leeszaal van het Hoofdbes-tuur van „Oost en West”, Heulstraat No. 17, den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezon-derd, geopend is van af 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

Museum voor Land- en Volkenkunde, verslag van het jaar 1909.

Inlandsche landraadvoorzitters en Inl. bestuurs-ambtenaren door F. Fokkens.

Acht dagen in de Padangsche bovenlanden door L. C. Westenenk.

Inl. ambtenaren ter Sumatra's Westkust no. 1. Tijdschrift Minangkakau Vereeniging.

12e jaarverslag van den nationalen bond voor vreemdelingenverkeer in Nederland.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatra-bode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padan-ger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabaiasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javase Courant, De Loco-motief, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor handeldrijvende en industrieelen mid-denstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingsbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Ned.-Indië, In-sulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und België, en tal van andere brochures, jaarverslagen, enz. enz.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dagel. Bestuur der Vereeniging.

Ter vereenvoudiging van de Algemeene Vergadering, welke gehouden zal worden te 's-Gravenhage op Zaterdag 9 Juli a.s., des nam. ten 2½ ure, in het gebouw van den Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, wordt leden van het Hoofdbestuur en van de bestuursafdel., commissarissen en afgevaardigden en overige leden, die de Vergadering zullen bijwonen, aanbevolen, vooraf kennis te nemen:

- a. van de Notulen der Alg. Verg. gehouden te Utrecht op 10 Juli 1909 en de Buitengewone Alg. Verg. gehouden te 's-Gravenhage op 27 Nov. 1909. Zie Kol. Weekbl. 1909 nos. 29 en 48.
- b. van het Jaarverslag van den Secretaris. Zie Kol. Weekbl. 1910 nos. 5, 6 en 7.
- c. van de artikelen over de Huisvlijt tentoonstelling te Scheveningen. Zie Kol. Weekbl. 1910, no. 9.
- d. idem over het Oranjekruis. Zie Kol. Weekbl. 1910, no. 21.
- e. De Rekening en Verantwoording van den penningmeester. Zal later in het Kol. Weekbl. volgen.

Aan de leden van het Hoofdbestuur wordt beleeft kennisgegeven, dat op den dag, waarop de Algem. Verg. te 's-Hage zal worden gehouden, n. l. Zaterdag 9 Juli a.s., ten 2½ ure in het gebouw v. d. Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, ten 1½ ure namiddags eene bijeenkomst van de leden van het Hoofdbestuur zal plaats hebben ter mogelijke bespreking van een en ander.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Vereen. Oost en West te 's-Gravenhage op Zaterdag 9 Juli 1910, in het gebouw van den Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, des namiddags ten 2½ ure.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen der Alg. Verg. gehouden te Utrecht op 10 Juli 1909. Zie Kol. Weekblad van 22 Juli 1909 no. 29, alsmede de Notulen der Buitengewone Alg. Verg. gehouden te 's-Gravenhage op 27 Nov. 1909. Kol. Weekbl. 1909, no. 48.
3. Het verslag over het jaar 1909 van den Secretaris. Zie Kol. Weekblad '10, no. 5, 6 en 7.
4. Rekening en Verantwoording van het geldelijk beheer.
5. Voorziening in de vacatures van het Hoofdbestuur. Aan de beurt van aftreding zijn de navolgende dames en heeren:
  - a. 's-Gravenhage: Ch. R. Qakhuizen van den Brink (stelt zich niet herkiesbaar), E. van Assen en A. A. C. Harting.
  - b. Rotterdam: Jhr. Mr. J. L. W. C. von Weijler (stelt zich wegens verhuizing niet herkiesbaar).
  - c. Utrecht: Mevrouw J. E. van Oeveren-v. Schaik. Candidaten van het Hoofdbestuur zijn: 's-Gravenhage: Mr. J. H. Abendonon en L. J. C. van Es, E. van Assen en A. A. C. Harting. Rotterdam: D. H. Havelaar en L. G. Ph. Marcella. Utrecht: Mevr. J. E. van Oeveren-v. Schaik en mevrouw J. W. Weustman—Luitjes.
6. Benoeming der Commissie tot onderzoek der Rekening en Verantwoording.
7. Begroeting 1911.
8. Bemoeienis van het Hoofdbestuur inzake de Nationale Huisvlijt Tentoonstelling te Scheveningen. Zie Kol. Weekbl. 3 Maart 1910 no. 9.
9. Idem inzake den Nat. Bond voor Reddingwezen en Eerste Hulp bij ongelukken „Het Oranjekruis” onder voorzitterschap van Z. K. H. Prins der Nederlanden. Zie Kol. Weekblad 26 Mei 1910 no. 21.
10. Voorstel tot aanvulling van art. 10 der statuten met de volgende zinsnede:

„Het Hoofdbestuur kan toestaan, dat onafhankelijk, en in zoverre met afwijking van het hiervoren bepaalde, afzonderlijke afdelingen worden gevormd, bijv. studenten-afdeelingen, werkende onder door het Hoofdbestuur gestelde of goedgekeurde voorwaarden of reglementen.”
11. Mededeelingen omtrent het Koloniaal Weekblad. Zie Notulen Buitengew. Verg. 27 Nov. 1909, sub II. Kol. Weekblad 1909, no. 48.
12. Ondersteuningsfonds.
13. Geldleening.
14. Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.

Van het Informatie-Bureau.

De Minister van Koloniën maakt bekend, dat aan boord der schepen ten dienste van de bebakening en kustverlichting in Nederlandsch-Indië kunnen geplaatst worden drie eerste- en drie tweede-stuurlieden. Sollicitanten moeten zich vóór 15 Juli a.s. bij gezegeld request tot het Departement van Koloniën wenden onder overlegging van:

a. hun diploma voor eerste- of tweede-stuurman groote stoomvaart, al naar gelang zij in aanmerking wenschen te komen voor eerste- of tweede-stuurman;

b. certificaten omtrent bekwaamheid, geschiktheid en gedrag, afgegeven door de reederijen of gezagvoerders, waarbij of waaronder zij vroeger gediend hebben;

c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagtekening dezer bekendmaking door den burgemeester hunner woonplaats;

d. hunne geboorte-akte;

e. een door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie afgegeven certificaat, ten blijke dat voldaan is aan de verplichtingen welke uit de wet op de nationale militie voor hen zijn voortgevloeid.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen onderzoek zal moeten blijken van fysieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Aan deze uitzending is verbonden:

a. overtocht voor gouvernementsrekening als passagier der 2de klasse;

b. eene gratificatie voor uitrusting van f750.— (zevenhonderd vijftig gulden) voor eerste-stuurman en van f500.— (vijfhonderd gulden) voor tweede-stuurman;

c. een voorloopig traktement ingaande met den dag van inscheeping ten bedrage van f100 (honderd gulden) 's maands voor eerste-stuurman en van f75 (vijf en zeventig gulden) voor tweede-stuurman.

De gage bedraagt voor de eerste-stuurlieden f175 (honderd vijf en zeventig gulden) 's maands, met verhooging tot f200 (tweehonderd gulden) 's maands na twee jaren dienst, en voor de tweede-stuurlieden f125 (honderd vijf en twintig gulden) 's maands met verhooging tot f150 (honderd vijftig gulden) 's maands na twee dienstjaren, benevens voor beide categoriën een voedingsgeld van f50 (vijftig gulden) 's maands.

De verbintenis moet worden aangegaan voor den tijd van drie jaren. Indien de verbintenis nader verlengd wordt, kan op verdere traktementsverhooging worden gerekend.

Bij gebreken geschiktheid is de kans op bevordering tot gezagvoerder niet uitgesloten.

Na afloop der verbintenis of indien langer dienen onmogelijk is ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken — ter beoordeeling van de Regeering — heeft de titularis recht op overtocht naar Nederland als gouvernementspassagier der 2de klasse.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld, verbinden zich verder tot teruggave van alle gelden welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van drie jaren na aankomst in Ned.-Indië, anders dan tengevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten eigen toedoen ontstaan — ter beoordeeling der Regeering — worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aan te wijzen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

Exemplaren van de Nederlandsche Staatscourant van Dinsdag 21 Juni 1910 No. 142, waarin deze bekendmaking voorkomt, zijn kosteloos verkrijgbaar bij het Informatie-bureau, Heulstraat 17.

De Minister van Koloniën maakt bekend, dat in het examen voor klerk bij de post en telegraphie in Nederland geslaagden ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kunnen worden gesteld om te worden benoemd tot klerk bij den post-, telegraaf- en telefoondienst daar te lande, op een aanvangstakement van f125 (honderd vijf en twintig gulden) 's maands, hetwelk naar verdienste tot f150 (eenhonderd vijftig gulden) 's maands en daarna tot vijf jaarlijksche verhoogingen van f10.— (tien gulden) 's maands tot f200 (tweehonderd gulden) 's maands kan klimmen.

Het aanvangstakement wordt intusschen reeds gadelijk verhoogd met f5.— (vijf gulden) 's maands voor elk jaar in Nederland bij den dienst der post- en telegraphie doorgebracht en eveneens met f5.— (vijf gulden) 's maands voor elk radicaal tot zelfstandige bediening van sounder-, morse- en recorder toestel, met dien verstande, dat het in geen geval meer zal bedragen dan f200 (tweehonderd gulden) 's maands.

Een inkomen van f150 's maands brengt mede den titel van commies der derde klasse.

Benoembaarheid tot commies der tweede klasse wordt verkregen door een examen, waarvan de eischen door den Gouverneur-Generaal worden vastgesteld.

De inspecteurs worden bij keuze benoemd.

De bezoldiging van de commiezen der tweedē kl. bedraagt f150 's maands, met zes driejaarlijksche verhoogingen van f25.— 's maands, alzoo tot een maximum van f300 's maands.

W. POPPINK, :: :: TELEFOON No. 4485.
Prins Hendrikstraat 141-143.
 Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak f11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f12.—

MOOI NEDERLAND.
 De Naamlooze Vennootschap „MAATSCHAPPIJ MOOI NEDERLAND” exploiteert fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland; o. a. **20 HECTARE BOSCHRIJK VILLA-TERRAIREIN met schoone vergezichten**, gelegen op den Sterrenberg en in 't Keteldal te BERG EN DAL bij NIJMEGEN, aan de beide groote wegen NIJMEGEN—KLEEF en aan de beide stoomtrams van BERG EN DAL en van BEEK naar NIJMEGEN. Geprojecteerde Bergtram door het geheele terrein.

Zuivere Zandbodem, 80 Meter + N.P.

Kantoor der Vennootschap: KONINGIN EMMA-KADE 107, DEN HAAG.

OPRUIMING.
J. JANSEN,
 KEPPLERSTRAAT 115.
 bij de Regentesselaan.
 Telefoon No. 2723.

Karpetten.
 Linoleums.
 Tafelkleeden.
 Linnen loopers.
 Matten.
 Zeilen.
 Vitrages.
 Wollen loopers.
 Divandekken.

2e hands MEUBELEN.

Magazijn geopend 's m. 8—'s av. 10 uur.

In- en Verkoop
 van geheele en gedeelten van INBOEDEL.

Behangerij, Stoffeederij en Beddenmakerij.

Holland-China-Theehandel
 DEN HAAG.
 Kon. Emmakade 2, Tel. 3472,
VRAAGT ONZE:

DEGELIJKE CARTON VERPAKKING

Prijzen	No. 1	f 0.80
	2	1.—
	3	1.25
	4	1.50

Bij 5 ponden tegelijk.
 Franco plaats en postkantoren Nederland.

De commiezen der eerste klasse genieten eene maandelijksche bezoldiging van f350.

De commiezen der tweede- en derde klasse, die met het beheer van een kantoor belast worden genieten bovendien f20 's maands toelage, zoolang zij minder dan f200 's maands als traktement genieten welke toelage behouden blijft, na verhooging van 't traktement, als de titularis met het beheer van hetzelfde kantoor belast blijft.

De commiezen der tweede- en eerste klasse kunnen respectievelijk worden aangewezen als kantoorchef der vierde en derde klasse op het aan hun rang als commies verbonden traktement en onder genot van huisvesting voor rekening van den lande of ingemiteit voor huishuur ten bedrage van f50 's maands voor de kantoorchefs der vierde en van f60 's maands voor die der derde klasse.

De bij de spoorwegpostkantoren werkzaam gestelde commiezen genieten voor elken dag of onderdeel van een dag waarop zij in den trein hun dienst verrichten een daggeld van f6.— en de klerken van f3.—

De op het hoofdbureau van den post-, telegraaf- en telephoon-dienst werkzaam gestelde kantoorchefs en commiezen, zoodat de bij de hoofdkantoren gedetacheerde kantoorchefs der 1ste en 2de klasse, genieten boven hunne vaste bezoldiging een toelage van:

f75 's maands voor een kantoorchef der eerste klasse;

f60 's maands voor een kantoorchef der tweede klasse;

f50 's maands voor een commies der 1ste kl.;

f30 's maands voor een commies der 2de klasse. De commiezen verkrijgen eerst aanspraak op deze toelage, nadat zij drie jaren in den door hen bekleeden rang gediend hebben.

De bezoldiging van de kantoorchefs der tweede klasse bedraagt f400 's maands; die van de kantoorchefs der eerste klasse f475 's maands, en die van de hoofdkantoorchefs naar mate van de standplaats f550, f625 en 700 's maands. Bij gebreke van eene gouvernementswoning genieten de kantoorchefs der tweede klasse een huishuurindemiteit van f75 per maand, de kantoorchefs der eerste klasse en hoofdkantoorchefs f100 's maands.

Bij de inspectie bedraagt de bezoldiging: adjunct-inspecteurs f250 tot f350 's maands, het maximum te bereiken door twee jaarlijksche verhoogingen van f50 's maands; zij worden bij goede plichtsbetrachting en geschiktheid, na een jaar dienst op het maximum van f350 's maands, bevorderd tot inspecteur:

inspecteur f400 tot f1000 's maands, te bereiken door zes driejaarlijksche verhoogingen van f100.— 's maands.

De inspecteurs op f400 t/m f600, heeten inspecteur der derde, die op f700 t/m f800, inspecteur der tweede en die op f900 t/m f1000, inspecteur der eerste klasse.

De benoeming tot eene betrekking, waaraan periodieke traktementsverhoogingen verbonden zijn, geschiedt in den regel op het minimum traktement. Heeft de benoemde in eene vorige betrekking eene bezoldiging genoten gelijkstaande met of hooger dan het minimum, dan wordt de tijd gedurende welken hij in de vorige betrekking die bezoldiging genoten heeft voor het toekennen der verhoogingen medegetekend.

Bij buitengewone geschiktheid, alsook wegens het met goed gevolg afleggen van het examen voor commies der eerste klasse vóórdat de leeftijd van 25 jaar bereikt is, een en ander bij uitnemende plichtsbetrachting, kunnen de aan eene betrekking verbonden traktementsverhoogingen worden toegekend vóór het verstrijken van den daarvoor gestelden termijn.

Op pensioen wordt aanspraak verkregen bij eervol ontslag na een voor Indisch burgerlijk pensioen geldigen diensttijd van twintig jaren, en het pensioen bedraagt dan $\frac{1}{4}$ van de hoogste gedurende twee jaren genoten bezoldiging. Voor elk jaar langer dienst, tot een maximum van dertig jaren, wordt het pensioen voor twintig jaren dienst met $\frac{1}{20}$ verhoogd, tot een maximum bij dertig jaren dienst van $\frac{3}{8}$ van het hoogste gedurende twee jaren genoten traktement, als dit niet hooger dan f1000.— 's maands is. Onder den voor Indisch pensioen gel-

digen diensttijd telt Nederlandsche diensttijd, die geldig zou zijn voor Nederlandsch pensioen, voor de helft mede.

Ten behoeve van het pensioen wordt 2 pCt. betaald over de bezoldiging, gedurende den tijd die jaar voor jaar, en 1 pCt. over inkomsten genoten gedurende den tijd die voor de helft voor pensioen in aanmerking komt.

De gewone contributie aan het weduwen- en wezenfonds voor burgerlijke ambtenaren, waaruit, behalve onderstand aan wezen, een pensioen aan de weduwen van die ambtenaren wordt toegelegd, gelijkstaande met 16 pCt. van de hoogste gedurende 2 jaren genoten bezoldiging, waarover gecontribueerd werd, bedraagt thans 5 pCt. Bovendien is bij eerste indiensttreding te voldoen, ten behoeve van laatstgenoemde fonds, door gehuwden 2 maanden en door ongehuwden ééne maand traktement. Bij bevordering door gehuwden tweemaal het bedrag der verhooging over ééne maand, door ongehuwden éénmaal. Bij huwelijk één maand traktement.

Deze contributiën zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen.

Eene contributie in eens is in geen geval van huwelijk nog verschuldigd wegens verschil in leeftijd der echtgenooten, wanneer dat verschil meer dan 9 jaren bedraagt.

Overtocht als gouvernementspassagier der tweede klasse, c. q. met wettig gezin, wordt verleend aan hen, die een aanvangstraktement zullen genieten van f150 's maands of meer en in de derde klasse aan hen wier aanvangstraktement minder dan f150.— 's maands zal bedragen.

Verder is aan de uitzending verbonden:

- eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van f750 (zevenhonderd vijftig gulden) en
- een voorloopig traktement van f75 's maands.

Het voorloopig traktement gaat in met den dag van inscheping naar Batavia en duurt voort totdat in Indië het activiteitstraktement ingaat.

Geene uitzending heeft plaats dan nadat bij onderzoek door de te 's-Gravenhage gevestigde geneeskundige commissie van het Departement van Koloniën gebleken is van fysieke geschiktheid voor den Indisch-n dienst.

Elk der uit te zenden personen moet zich schriftelijk verbinden om de gelden, welke aan hem en te zijnen behoeve uit de Indische begroting worden voldaan wegens gratificatie voor uitrusting en wegens overtocht naar Batavia, onverwijld terug te betalen, wanneer hij niet binnen den hem aan te wijzen termijn naar Indië vertrekt, de reis derwaarts moedwillig afbreekt of wel binnen vijf jaren na aankomst op Java uit 's lands dienst ontslagen wordt, om andere redenen dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering).

Zij die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, hebben zich vóór 20 Juli a.s. bij gezegeld request aan te melden bij het Departement van Koloniën, onder mededeeling of zij al dan niet gehuwd zijn, met opgaaf c. q. van het aantal en de geboortedata hunner kinderen.

Bij het request moeten worden overgelegd:

- de aanstelling en verdere stukken waarop men zich beroept;
- voor zooveel hen betreft die niet in actieven dienst bij de posterijen en de telegraphie zijn een door den burgemeester hunner woonplaats afgegeven bewijs van goed maatschappelijk gedrag;
- een bewijs, aantoonende welke verplichtingen ten aanzien van den militairen dienst nog te vervullen zijn of dat verplichtingen van dien aard niet of niet meer vervuld behoeven te worden.

Zoolang de voorraad strekt, zijn exemplaren van de Nederlandsche Staatscourant van 24 Juni 1910 No. 145, kosteloos verkrijgbaar bij het Informatie-bureau, Heulstraat 17.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 27 Mei 1910. No. 42.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den opzichter B.

O. W., A. Misulet, den commies J. Böck, 't lid der Algem. Rekenkamer W. A. P. F. L. Storm van 's-Gravesande, den ass.-resident J. W. van Hille, den ambtenaar J. W. J. Wouters, de onderwijzeres Mej. F. Walbeehm, den opzichter A. A. Ginsel en den administrateur E. Landman.

Benoemd: tot adsp.-ingenieur J. C. Koot, tot 3en commies B. O. W., Th. C. Drijdsdale, tot controleur voor de belastingen in de afd. Semarang J. A. H. v. Rhee; tot ass.-resident-secretaris der res. Amboina, W. C. van der Meulen; tot notaris-vendumeester te Tegal Ph. K. Steinmetz; tot comm. op Banka A. W. Tofahr; tot controleur bij den pandhuisdienst Th. O. Godin.

Belast: met de waarneming der betrekking van controleur voor de belastingen te Medan A. Ligtenberg.

Benoemd: tot onderwijzer 3e klasse te Djember J. Smit; tot hulponderwijzeres te Batavia Mej. A. J. van Marle.

Geplaatst: in Bantam de opzichter 1e kl. F. H. Cordesius; in Kedoe de id. 2e kl. J. G. Tokaya; bij de directie de idem F. M. Ilgen.

Militair Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den luit.-kol. der genie C. Q. de Rochemont.

Ontslagen: op verzoek eervol de dirig. off. v. gezondh. Dr. J. W. Portengen.

Bevorderd: tot kapitein bij het wapen der inf. de luit. P. D. Visser en M. T. Velsing; tot kolonel de dirig. off. van gezondh. 1e kl. Dr. A. J. Olivier; tot dirig. off. van gezondh. 1e kl. Dr. F. Reiseger en P. van Vliet; tot idem 2e kl. Dr. H. van Roon, Dr. L. H. Dominicus van den Bussche, en K. M. Haagmans.

Overgeplaatst: naar Koeta-Radja de kapitein der genie H. van Tongeren.

Benoemd: tot 3en commies bij het marine-établissement te Soerabaja D. F. V. E. van Zolingen en A. A. Seket.

Uit de Javasche Courant van 31 Mei 1910. No. 43.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den resident van Menado J. van Hengel en den ass.-resident v. Pontianak E. L. M. Kuhr.

Ontslagen: op verzoek eervol de commies te Semarang W. Ch. Hemler; de klerk te Buitenzorg M. J. de Jonge; de posthouder te Rotti W. F. de Nijs; de commiezen W. Benelty, L. F. Fils en P. L. Keijser; de klerk Mej. S. M. Snellebrand.

Aangewezen: voor de studie aan de Ned.-Indische bestuursacademie H. J. Bernélot Moens, H. I. Bussemaker, A. L. M. Clignett, A. J. L. Couvreur, H. C. Gooszen, J. J. van Helsdingen, J. G. van Heijst, J. F. Hildring, W. de Keizer, F. W. A. L. de Nijs, G. D. van Ravenswaay en P. A. Tellings.

Benoemd: tot ingenieur B. O. W., H. G. Benjamins, A. J. N. Nijman, en D. J. F. van Es; tot commies bij de Alg. Rekenkamer A. N. van Hall; bij het Dep. van Gouvernementsbedrijven F. N. C. Paulus; tot adsp.-ingenieur C. H. Wouters; tot aspirant-contr. B. B. op Java G. F. de Bruijn Kops, C. L. van der Bel en J. L. W. R. Rhemrer; op de Buitenbez., W. Middendorp en H. F. de Leeuw; tot commies te Semarang J. Risakotta; tot adsp.-houtvester H. J. Koster; bij den Post- en telegr.-dienst: tot kantoorchef A. C. R. von Banisseht, C. E. Rütte en M. Krommenhoek; tot commies 1e kl. J. W. Baier; C. J. Flikkenschild, J. W. Dammerboer, W. H. F. Gulgenaar en G. S. van Koetsveld; tot controleur in de res. Soerabaja Jhr. L. de Stuers.

Militair Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de 1e luit. der infanterie A. de Braconier.

Tijdelijk benoemd: tot burgerlijk apothekersbediende te Bandoeng D. F. van Leuven.

Verleend: een jaar verlof aan den loods te Tjilatjap W. Stoker.

= = Smakelijk Brood! = =

Electrische Bakkerij CARELS

PIET HEINSTRAT 66 - TELEPHOON 6286 - NOORDEINDE 21

VACANT